

ПРЕС КЛИПИНГ

24. новембар 2014.

НАСЛОВИ

Вајес: Отпуштање ће бити најтежа одлука;(str.2)

Вербић: Данас почиње рад на посебном колективном уговору;(str.3)

У стечај гурнути и добри и лоши ветеринари;(str.4)

Младост пролази на Бироу;(str.5)

Грађевинари за „црне листе“;(str.6)

Бајец: Отпуштање најтежа одлука;(str.7)

Добро намештење и сигурна плата одлазе у историјске читанке;(str.7)

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/513498/Bajec-Otpustanje-ce-biti-najteza-odluka>

Bajec: Otpuštanje će biti najteža odluka

Blic

Sve mere koje Vlada Srbije bude sprovela kako bi umanjila minus državne kase i zaustavila rast javnog duga moraju da budu jednako vidljive kakvo je bilo smanjenje penzija i plata u javnom sektoru, izjavio je danas ekonomista Jurij Bajec i ocenio da će otpuštanje ljudi iz javnog sektora biti najteža odluka, jer se za sada ne zna koliko ima viška u kom delu tog sektora.

Bajec je, u intervjuu za najnovi broj "Blica", podsetio da se umanjnjem plata u javnom sektoru i penzija "nikad nije desilo u Srbiji".

- Zato je važno biti istrajan u merama fiskalne konsolidacije i strukturnim reformama, jer ukoliko ovo smanjenje plata i penzija bude zabeleženo u istoriji kao čuvena žrtva građana Srbije, koja je ostala bez efekta, to će biti jako, jako loše - upozorio je Bajec.

Podsećajući na saopštenje MMF-a u završnim razgovorima sa vladom, u kojem su oni uvereni da će Srbija ostvariti uštede od smanjenja plata u javnom sektoru i penzija, Bajec je procenio da ta ušteta u budžetu iznosi oko 400 miliona evra godišnje.

- A šta je sa preostalih 300 miliona evra, za koliko još mora da se smanji deficit već u narednoj godini? Tu će se, pretpostavljam, ići na osmišljavanje načina za nove prihode, smanjenje subvencija i troškova državnih institucija, uvođenje reda u javna preduzeća i slično. Baš u tim stvarima mora da se istraje do kraja - smatra Bajec.

Komentarišući najavu iz vlade da u reformama neće biti masovnih otpuštanja u javnom sektoru, ali da ce morati da se sprovede racionalizacija, Bajec je procenio da je otpuštanje ljudi iz javnog sektora najteža odluka.

- Zasad se ne zna da postoji analiza koliko to viška ima u kom delu javnog sektora. Ne može se tek tako otpustiti bilo ko ako se analizom ne pokaže da je baš tu višak zaposlenih - kazao je Bajec.

S druge strane, kako je ocenio, kad se pokrene priča o otpuštanju u javnom sektoru, to se uvek

stavlja u kontekst političkih i socijalno osetljivih odluka.

- Mislim da će se najviše uarditi kroz prirodan odliv zaposelnih u javnom sektoru. Verujem da je moguća određena reorganizacija. Platni razredi će na neki način srediti stvari, ali će svakako uticati i da se deo ljudi koji danas radi u javnom sektoru, okrene privatnom - zaključio je Bajec.

ПОЛИТИКА ONLINE

<http://www.politika.rs/rubrike/Drustvo/Verbic-Danas-pocinje-rad-na-posebnom-kolektivnom-ugovoru.sr.html>

Вербић: Данас почиње рад на посебном колективном уговору

БЕОГРАД - Министарство просвете и синдикати почињу данас рад на посебном колективном уговору који би требало да буде завршен до краја децембра, изјавио је јутрос министар просвете Срђан Вербић.

Вербић је за Радио телевизију Србије рекао да, иако је рок за завршетак колективног уговора крај јануара 2015. године, очекује да уговор буде готов до краја децембра.

Министар је казао да ће посебан колективни уговор бити прелазно решење до успостављања платних разреда, истакавши да просветни радници највише осећају смањење плата и да су претрпели „највећи удар”.

Циљ посебног колективног уговора је, како је навео, да се направи што бољи прелаз на платне групе у којима ће зарада просветних радника бити у складу са одговорношћу и стручном спремом.

Синдикати просвете од 17. новембра протетсују скраћењем часова на 30 минута у основним и средњим школама.

Они траже изузеће од смањења зарада, захтевају увођење платних разреда и хитне преговоре о колективном уговору.

Бета

У стечај гурнути и добри и лоши ветеринари

Бранша у којој се приватизација показала изузетно неуспешном су ветеринарске станице. Радна група Министарства привреде Србије која је процењивала шансе предузећа у реструктурирању предложила је да чак 22 оду у стечај.

Као разлози те одлуке наводе се презадуженост и неспособност измиривања даљих обавеза. У девет ветеринарских станица више нема ни запослених. Без ветеринара и осталог особља остале су у Војводини станице у Новом Кнежевцу и Белој Цркви. Поједине имају још веома мало запослених. Тако их у станици у Владимирцима ради седам, у Бачкој Тополи пет. У Ковину ће радну књижицу назад добити четворо радника, а у Жабљу само један. Стечај је изванредан и у станици у Пландишту.

Међутим, информације о могућем стечају изазвале су праву збрку у тој бранши јер су поједине ветеринарске станице затечене таквим развојем догађаја. Очекивале су, наиме, новог власника и чекале следећи месец, када истиче рок да Агенција за приватизацију каже по којем моделу ће ићи даља продаја, али на стечај нису ни помишљале. Поменимо, реч је о још увек незваничном списку радне групе Министарства привреде о предузећима која иду у стечај, али он није демантован.

- Није нам јасно о чему се ради и нико нас није обавестио о могућем стечају. Нема никаквог разлога да се то деси јер послујемо позитивно, никада нисмо били у блокади и радимо свој посао - каже за „Дневник“ директор Ветеринарске станице „Бачка Топола“ у Пачиру Тибор Тот.

У тој ветеринарској станици има пет запослених, а по директоровим речима, плате су редовне и солидне. При том, станица је од Министарства пољопривреде добила задужења, то јест одобрење за рад на терену, те тренутно њени ветеринари „покривају“ четири-пет села. Подсетимо, радна група Министарства привреде је, по још увек незваничним информацијама, направила списак од 179 предузећа која иду у стечај, а ако буде тако, у њима ће без посла остаи више од 5.000 људи. Међутим, још увек је све поприлично збркано, што говори и случај ветеринарске станице у Пачиру, али и других предузећа у којима тврде да послују позитивно и да не знају због чега их држава сад гура у стечај. Једна од могућности је да за њих нема заинтересованих купаца па им је тај статус додељен по аутоматизму.

С. Г. - Д. В.

Младост пролази на Бироу

У мору проблема које оптерећује грађане Србије, незапосленост је сигурно међу већима. До радног места, слободно се може рећи, тешко долазе сви који су без посла, без обзира на степен стручности или године живота.

Осим оних старијих од 50 година, којима су транзиција и приватизација укинуле радно место, на евиденцији Службе за запошљавање огроман је и број младих људи, који немају ни дана стажа. Процењује се да је сваки други млади човек до 25 година незапослен, а да више од половине њих не може наћи посао.

У таковој ситуацији део младих људи прихвата да ради било шта, чак и када се понуђени посао далеко разликује од степена стручности па и саме струке коју поседује. Наравно, има и доста оних који не желе да прихвате посао који се не подудара с оним за шта су се школовали па решење траже на другим местима. Тако је све више младих, посебно оних који су завршили техничке факултете, који своју будућност више не виде у својој земљи, већ је траже у другим. Искуства су различита, а сигурно је да ником није лако,

Да ни успех на факултету, односно завршетак студија на време, не значи лакши долазак до посла, потврђује и оно што каже наша саговорница, која је недавно завршила Факултет техничких наука у Новом Саду. По њеним речима, конкурисала је на готово све конкурсе који су се последњих месеци појавили, а на којима се тражила њена струка и ни на један није била ни позвана. За сада, истиче та млада девојка, која још нема 25 година, није изгубила наду, али се ни претерано не нада, повремено ради и исто тако повремено зарађује. Још увек живи с родитељима па још није суочена са стварним животом, али је свесна тога колико је то тешка борба јер јој је мајка остала без посла.

- Овако ћу моћи још неко време, али не предуго - каже она. - Можда ће се нешто променити и нађем посао, ко зна.

Она, као и њена нешто старија другарица која је завршила права и такође је без посла, али већ две године, каже да је, без обзира на све тешкоће приликом запошљавања, ипак много теже женама. Наиме, искуства њихових другарица различитих струка говоре да је, осим стручности приликом конкурисања, готово најважније питање да ли су удате, имају ли децу или да ли планирају да заснују породицу. У утакмици с мушкарцима, којима се таква питања не постављају, борба је у старту изгубљена, кажу наше саговорнице.

- Нисам се школовала толике године да ми препрека за добијање посла буде оснивање породице - каже правница, која је радила неколико месеци код адвоката, али није остала на том послу. - Потпуно сам разочарана због таквог става потенцијалних послодаваца јер долазимо у ситуацију да, као наше баке, будемо зависне од мушкараца и њиховог посла и сматрам да смо у том смислу назадовали.

- Бавим се веб-дизајном и успевам да нађем ангажман који ми обезбеђује пристојну плату, али је реч о несигурном послу, који није сталан - речи су једног двадесеттворогодишњака. - Нисам завршио факултет - чему, кад моји другари који студирају или су завршили факултет не могу наћи посао у струци? За сада могу овако да живим, али то није решење за касније.

Наши саговорници указују на то да има и оних који лако и брзо дођу до радног места, овако или онако, али и да је све више оних који одлазе ван земље. Многи се врате, али многи и не. Неки раде у струци, неки не, али сви зарађују боље него да су у Србији. Не само у смислу износа - јер су они свакако виши него у нашој земљи - већ у смислу могућности да се од зарађеног живи.

Д. Млађеновић

Цео текст прочитајте у нашем штампаном издању за понедељак, 24. новембар

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/gradjevinari-za-%E2%80%9Ecrne-liste%E2%80%9D>

Грађевинари за „црне листе”

- Крајње време да се уведе ред и напослетку зна ко шта може радити, али треба повести рачуна и о томе да су неки извођачи радова дошли у ситуацију да буду на „црној листи” кривицом државе - изјавио је за „Дневник”

Да се зна ко зида, а ко вара потпредседник Грађевинске коморе Србије Горан Родић

- Држава је добре фирме гурнула у проблеме зато што им многи радови нису плаћени, а оне потом нису могле измиривати своје обавезе, дати плате радницима или наставити радове, и треба видети ко је за то одговоран - рекао је Родић.

Грађевинска предузећа којима је држава редовно исплаћивала новац за обављене радове, а нису испоштовала предвиђене рокове, морала би да буду на „црној листи”, навео је он, и указао на то да има много таквих фирми. Представници грађевинара подржавају план ресорног министарства да направи „црне” и „беле” листе извођача радова да би се избегле преваре у грађевинским пословима и заштитили радници и грађани од „ташна-машна” фирми.

Родић каже да су проблематичне фирме које су, на пример, биле ангажоване без одговарајућих референци или из „неких личних интереса”, или анагажовале некавалитетне и проблематичне подизвођаче. Направиле су проблем на неким градилиштима чији је инвеститор држава.

- Дошли смо у ситуацију да плаћамо пенале, а имамо и штету за државу по питању квалитета и рокова - навео је потпредседник Грађевинске коморе Србије.

Он истиче да, ипак, треба видети колико су грађевинске фирме заиста криве за проблеме у реализацији посла и да, ако јесу, свакако треба да снесу последице и буду на „црној” листи.

Родић је рекао да нови Закон о планирању и изградњи, који би требало да буде усвојен до краја године, треба да уведе ред у грађевинској индустрији да би се избегле „ташна-машна” фирме, пошто има случајева да неке немају ниједног запосленог, а учествују у реализацији великих пројеката.

Председник Синдиката радника грађевинарства и индустрије грађевинског материјала Србије Душко Вуковић је рекао Тањугу да би та синдикална организација требало да учествује у изради „црних” и „белих” листа извођача и достави своје предлоге.

- Јавност и купци станова треба да буду упознати с тим листама када буду направљене. Као друштво, морамо да се удружимо и спречимо све који крше разне законе - поручио је Вуковић.

По његовим речима, грађевинари који заслужују да се нађу на „црној” листи крше законе о раду и о безбедности и здрављу на раду, не исплаћују зараде радницима, не плаћају порез нити измирују друге обавезе према запосленима...

Он сматра да би на том списку требало да се нађе много више од предвиђена 542 предузећа.

- Мислим да се тренутно велики број предузећа може наћи на црној листи, пошто велики број њих упошљава раднике на црно - додао је Вуковић.

С. Г.

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/bajec-otpustanje-najteza-odluka>

Бајец: Отпуштање најтежа одлука

- Све мере које Влада Србије буде спровела да би умањила минус државне касе и зауставила раст јавног дуга морају да буду једнако видљиве како што је било смањење пензија и плата у јавном сектору - изјавио је

економиста Јуриј Бајец, и оценио да ће отпуштање људи из јавног сектора бити најтежа одлука јер се за сада не зна колико има вишка у којем делу тог сектора. Он је подсетио на то да се умањење плата у јавном сектору и пензија „никад није десило у Србији”.

- Зато је важно бити истрајан у мерама фискалне консолидације и структурним реформама јер, уколико то смањење плата и пензија буде забележено у историји као чувена жртва грађана Србије која је остала без ефекта, то ће бити веома, веома лоше - упозорио је Бајец.

Коментаришући најаву из Владе да у реформама неће бити масовних отпуштања у јавном сектору, али да ће морати да се спроведе рационализација, Бајец је проценио да је отпуштање људи из јавног сектора најтежа одлука.

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/dobro-namestenje-i-sigurna-plata-odlaze-u-istorijske-citanke>

Добро намештење и сигурна плата одлазе у историјске читанке

Некада је то отприлике било овако: Почетком јула породица је раном зором седала у “тристаћа”, дан ранијег напакваног камп-опремом и осталим морским реквизитима, од пртљажника до кровног носача.

Разлике у зарадама између радничке класе и „елите” све су веће

Тих 500 и кусур километара преко чувених “тачки” за одмор (Тузла, Сарајево, Мостар), који су обавезно подразумевали стајање на јагњетину са ражња, протицали су у добром расположењу, без обзира на повремене застоје које су стварали претешки шлепери на успонима, формирајући иза себе дуге кривудава змије од разноразних фића, стојадина, пезејаца, дијана, спачека...али и све чешће виђаних опела, пежоа, мерцедеса, што домаћих, што страних регистарских таблица.

Те две недеље на мору, најчешће у Далмацији, биле су довољне и да се поцрни и да се напуне батерије: млађима за дивних преосталих месец и по дана летњег распуста, а родитељима да остали део годишњег одмора равноправно проведу и на плацу, јер их је на повратку таман чекао зарудели парадајз. У августу или септембру поново су сви хитали ка својим предузећима, фабрикама, комбинатима који су обично запошљавали по више стотина до неколико хиљада радника... Онима који су волели скијање, слично су протицали дани на зимском јануарско-фебруарском распусту. Речју, била су то стара добра времена која су красили: сигуран посао, редовна примања, регрес, тринаеста плата, бесплатно здравство и школство.

Шездесете, седамдесете и осамдесете прођоше, деведесете су донеле ратове, стрепњу и сиромаштво, да бисмо петооктобарске промене дочекали са великом надом у неко ново боље сутра. После почетног бољитка, јер горе ваљда више није ни могло, уследило је болно отрехњење. Богатих је било све мање, али су били све богатији, а у обрнуто пропорционалној размени множили су се сиромашни, иза којих је надирала гомила оних који су се тек регрутовали за слој становништва чија ће судбина пре или касније бити да живе “милиметар изнад очаја”. Средња класа, којој је некада велика већина од нас припадала, ти срећници који су фићама и тристаћима с осмехом на лицу хитали на двонедељно летовање негде уз Јадранску обалу, као да је нестала преко ноћи.

Редовни професор на Одсеку за социологију Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду др Божо Милошевић наглашава да треба бити опрезан приликом изрицања квалификације о нестанку средње класе, те настоји да на изванредан начин ублажи ту тезу:

- Тачно је да је после 2000. године средња класа у постсоцијалистичким земљама, па тако и у Србији, почела да се губи, а да су на сцену ступили све израженије сиромаштво, али исто тако и економско-политичка елита која поседује углед, моћ и богатство. Када говоримо о класама, чињеница је да је оно што код нас представља вишу класу, у развијеном свету припада неком средњем слоју средње класе. На измену класне структуре у Србији свакако је утицало низ фактора, међу којима су пресудни били: разарање земље и друштва, ратна разарања, деиндустријализација и санкције које су десетковале преосталу привреду, а онда и начин на који је изведена приватизација државне, односно друштвене својине, од почетка 90-их до данас.

Све то неминовно се рефлектовало да десетине хиљада обичних људи изгубе посао, што је временом нужно довело до “процвата” сиве економије. Самим тим и диференцијација је постајала све израженија. Сива економија једнима је послужила, а и те како служи и данас, да увећају богатство створено из “првобитне акумулације”, а другима тек за пуко преживљавање.

- Резултат је био још веће раслојавање, још већа разлика у приходима, при чему не деле сви исту судбину. Разлике у платама елитних и нижих слојева су све драстичније што је довело до огромних друштвено-економских неједнакости. Према неким подацима платне разлике се у Србији крећу у сразмери 1:40, док су у неким бившим социјалистичким земљама, те несразмере биле још веће и кретале су се и до невероватних 1:300!

Иако је остало “нешто” од средње класе, евидентна је подела на елитизацију друштва и апсолутно сиромаштво. И сиромаштво је, упозорава професор Милошевић, релативна ствар, поткрепљујући то конкретним примером.

- Ако професор Универзитета код нас има примања испод 800 евра, можемо говорити о његовом сиромаштву, јер у поређењу с колегама из западних земаља јасно је да је разлика у плаћању тог рада огромна. Међутим, када тих 800 евра упоредимо са оним слојевима у друштву који не могу да зараде ни 200 евра, онда смо склони закључку према којем “професору Универзитета и није тако лоше.” Али, ту је реч о мање или више израженом субјективном гледању на сопствени друштвено-економски положај, а не о објективном процењивању узрока друштвене неједнакости и, с њом у вези, распрострањеном сиромаштву.

На основу статистичких података, проценат апсолутног сиромаштва се смањује, али и те податке треба да узмемо условно, јер је свака нова власт склона да резултате свог рада представи као боље од оних из претходне. Истраживања из 2000. године показала су да је број оних који су живели на граници апсолутног сиромаштва у Србији износио чак 36 одсто, док се данас барата податком да се тај проценат спустио на неких 15-16 процената.

- Слика је знатно реалнија када се групацији апсолутно сиромашних дода бар двоструки број оних којима “нос једва вири изнад воде” - вели професор Милошевић, додајући да елиту која контролише апсолутно друштвено богатство чини између три и седам одсто становништва Србије.

Криза и рецесија неминовно утичу на све сфере друштва, тако да се промене у класној структури одвијају и у стилу живота. Тек, значајан део становништва нужно је приморан да се окрене сивој економији, а наш саговорник наглашава да није то нешто најгоре што може да задеси једно друштво.

- Иза сиве, постоје и црна економија која свесно крши законе настојећи да у њима проналази рупе. Претеча тога биле су такозване корисне малверзације, као појам настао у социјалистичком друштву. Оправдање је проналажено у томе да се, рецимо, грађевинском раднику може прогледати кроз прсте што је из предузећа узео неки материјал, јер ће га, ето, искористити за изградњу сопствене куће!? На крају ланца налази се криминализована економија у којој се врти огромна свота новца од производње и трговине дрогом, оружјем и белим робљем.

Милошевић указује на чињеницу да радни човек у Србији мора да заборави на време када је “добити намештење у државној фирми” значило лепу и сигурну плату до краја радног века.

- Мораћемо да се навикавамо на то да је стално запослење, у условима веће глобализације пословања, прошлост. Неке социолошке анализе су показале да у данашње време чак 92 процента послова не припадају групи која подразумева да ће запослени дотичну делатност обављати до пензије. Са друге стране, све је више послова који се добијају повремено, привремено или се раде - по позиву.

Перспективе нашег радног човека све више ће зависити од пословног и политичког повезивања са развијеним светом.

- Ми имамо релативно образовану радну снагу која може да одговори захтевима тржишта, али је нужно и то да прихватамо послове које најбоље умемо да радимо и који реално могу да се добију и да се плате. На крају, свакако да и веће инвестиције у отварање нових радних места свакако могу да побољшају стандард - закључује професор Милошевић.

Сава Савић

Одзвонило и рутинизацији

Оно са чиме од старих навика такође наши људи морају да раскрсте, када је реч о старим навикама, је рутинизација посла, добрим делом стечена у социјализму, а моја се и данас још успева да се одржи тамо где се унапред рачуна на подршку државе чак и када је евидентно да је реч о пословним промашајима.

- Иако је време које је подразумевало “сигурну плату”, за коју је обично потребно мало ефективног рада, одавно прошло, још увек се значајан део припадника нашег друштва нада да ће се оно вратити. При томе, они истовремено очекују да држава треба да интервенише у циљу остваривања резолутно напуштеног егалитарног принципа расподеле. Али, на те наводне погодности треба што пре заборавити, јер тржиште не познаје термин апсолутне правде и једнакости, а држава се све више повлачи из домена контроле економских (предузетничких) активности - наглашава професор Милошевић.